СРБИЈА У ДОБА МУТИРАНОГ КОЛОНИЈАЛИЗМА

Разумети шта смо

Мутације су свуда у свету класични колонијализам учиниле неприметнијим и подмуклијим. Трупе колонизатора више не марширају главним градом колоније. Страна застава више се не лепрша испред палате колонијалног гувернера. Али, земље „капиталистичке (полу)периферије", у доба неолибералног глобализма, експлоатисане су и потчињене исто, а некад и горе, неголи у време класичног колонијализма. И случај Србије је јасан. Њен политички и друштвени живот можемо доиста разумети тек ако га ставимо у контекст „колонијалне ситуације". То је и предуслов за проналажење пута из живог блата, за ослобођење

Пише: Слободан Антонић

Србија је колонија. То није само згодна метафора, претеривање које служи да се читалац замисли или мобилише. То је истина која се, у случају Србије, мора дословно схватити.

У добу смо *мутираног колонијализма*. Мутације су свуда у свету класични колонијализам учиниле неприметнијим и подмуклијим. Трупе колонизатора више не марширају главним градом колоније. Страна застава више не лепрша испред палате колонијалног гувернера. Али, земље „капиталистичке (полу)периферије", у доба неолибералног глобализма, експлоатисане су и потчињене исто, а некад и горе, неголи у време класичног колонијализма.

Када је пак о Србији реч, писао сам већ о различитим знацима нашег колонијалног положаја – од бесплатне радне снаге којом располажу стране компаније („стимулација од 10.000 евра по раднику"), до начина на који се код нас доносе закони („прво Брисел, па Београд").

Писаћу о томе, наравно, још – посебно у серији чланака која ће, надам се, уследити на овом сајту. Јер, наш политички и друштвени живот можемо истински да разумемо тек ако га ставимо у контекст *колонијалне ситуације*.

Но, за ову прилику навешћу тек неколико „материјалних" показатеља колонијалног положаја Србије.

КОЛОНИЈА У ОГЛЕДАЛУ

Први је банкарски сектор. У централним земљама ЕУ – Немачкој, Француској или сад већ из ЕУ изашлој Британији, већина банака у власништву је тамошњег домаћег капитала. У периферним земљама ЕУ (на екс-социјалистичком Истоку), напротив, убедљиво доминантан је страни банкарски капитал (видети *овде*). Са треће стране, у Србији *све* банке, осим „Комерцијалне", а она ће, такође, ускоро припадати странцима (*овде*

) – у власништву су иностраних, првенствено ЕУ структура. Само су у колонији све банке стране: а Србија је управо такав пример.

Други показатељ је законско регулисање положаја домаће радне снаге. Наш важећи Закон о раду донет је тако што су се српске власти држале препорука Америчке привредне коморе у Србији. Измене тог закона, пак, раде се на основу захтева Савета страних инвеститора у Србији (видети *овде*).

Александар Вучић је и званично основао „радну групу" која ће, спровођењем измене Закона о раду, а према препорукама Савета страних инвеститора, „побољшати пословну климу у Србији" (*исто*). Те „препоруке", на пример, укључују и то да жене на породиљском одсуству, као и труднице на боловању, могу да добију отказ и да буду проглашене „технолошким вишком" (што је у важећем Закону о раду забрањено).

Захтева се и радикално смањење казни за послодавце у случају да инспекција рада уочи неправилности у третману радника, као и продужење могућности рада на одређено време, са 24 месеца на 36 месеци. Тражи се и да послодавац може, после три године, поново да склопи уговор на одређено време са радником, истина, само за *друго* радно место. Тражи се и да се прошири могућност да послодавац сваком раднику може да уведе додатни, прековремени рад (
исто
).

На све то политички најмоћнији човек Србије одговара тако што формира „радну групу" која ће, „према препорукама Савета страних инвеститора у Србији", предложити „промену Закона о раду" и „побољшати пословну климу у Србији"?! Може ли тако нешто бити било где осим у колонији?

Погледајте, такође, и план за „рационализацију" мреже школа у Србији. Њега је, за потребе Министарства просвете, израдила Светска банка (*овде*). Тим планом предвиђено је укидање више стотина одељења у српским школама. Шта има Светска банка с нашим школама, запитаћете се. Но, једино у колонији банке из метрополе одређују колико ће бити ученика у одељењу и колико ће бити школа у ком округу (
овде
). То је слика и прилика потчињености једног народа и једне културе.

И, као што указује J. A. Митрић у својој студији о атлантистичкој хегемонији у савременој (пост)колонијалној култури (*овде*), „Србија је данас, у 21. веку, колонија западних сила која – за разлику од ранијих окупација, када је пружала жестоки отпор – сада скрушено моли колонијалну ЕУ да је прими под своје скуте” (стр. 542).

„КОЛОНИЈАЛНА СИТУАЦИЈА” И КОНТРАМИТОЛОГИЈА

Е, баш то „преклињање да нам се допусти да будемо колонија” јесте оно што највећма понижава. У колонији постоје само два табора – табор тлачитеља и пљачкаша (као и њихових слугу и „корисних идиота”); и табор потлачених, понижаваних и *систематски* пљачканих (
Меми
, стр. 50–51). Наш задатак је да у Србији освестимо и ојачамо тај други табор.

Не смемо заборавити да је циљ колонијалистичке праксе *неограничена доминација* на једној страни и
беспоговорно потчињавање
на другој (
овде
, стр. 61). Док не успостави пуну
колонијалну ситуацију
(
Меми
, 157), колонизатор инсистира на „реформама” које од колоније треба да начине „модерно друштво”. Но, свака од тих „реформи” заправо је умањење права домицилног становништва и давање привилегија колонизаторима. „Реформе” трају све док
сви
ресурси не пређу у руке странаца и све док и последње радно, грађанско или људско право урођеника не буде укинуто.

После тога реформе престају и наступа време грчевите борбе за конзервацију успостављеног стања („колонијалне ситуације”). Тада колонизатор безобзирно помаже најназадније домаће елементе, како би предупредио било какву промену (Меми , 118). Али, он увек, као део колонизаторске идеолошке матрице, ствара „контрамитологију” (*исто* , 154). Стога се у Србији уместо Косовског завета производи *мит о Великом еврореформатору* (Ђинђићу, Тадићу или Вучићу).

Главни произвођач мита о Великом еврореформатору код нас је, наравно, „другосрбијанац”. Он као „тлачитељ”, или као „корисни идиот”, активно ствара слике о Србима као о *примитивним створењима*, *подљудима*, готово животињама, које се морају „реформисати”. Србин је, из другосрбијанске перспективе, увек простак, силеџија и лењивац. Тек ако Србин поново постане Југословен, или се изненада пробуди као *Европљанин* , дакле, тек ако покаже да више није Србин, е, онда му се може признати статус *цивилизованог* човека.

А шта ћемо с традиционалним Србима којима је тешко порећи да поседују културу и образованост? И њих ће наш другосрбијански комесар да искључи из круга цивилизованих људи. Једноставно ће их прогласити *фашистима*.

Ево како тај процес тече:

1. Срби су, по дефиницији, примитивне животиње.

2. Србин који је префињен, образован, начитан, зна језике, космополита је, а опет је Србин, заправо је *фашиста*.

3. Такви „фашисти” су: Милош Црњански, Драгош Калајић, Никола Милошевић, Мило Ломпар, Милош Ковић, Зоран Ћирјаковић итд.

Дакле, логика типичног другосрбијанског аутофашизма је: ниси *наш*; дакле ти си или *ди вљак*
или
фашиста
; треће не постоји.

КОМПРАДОРСКА ЕЛИТА И ПУТ ИЗБАВЉЕЊА

Таквом агресивном идеологијом аутоколонијалног другосрбијанства, коју заступају припадници политичке, медијске и културне елите, домаће становништво је омамљено и до краја контузовано. У колонији је, заправо, најважније сломити заједницу, пресећи социјалне и емоционалне везе, уништити самопоштовање, пореметити и сломити све што је важно, да би се заједница распала и да би од структурираног народа постало тек агрегатно становништво, скуп групација и појединаца који као целина немају своју вољу, јер су смишљено подељени и сукобљени (*исто*).

Стога колонијални управитељ производи компрадорског („опслужујућег") интелектуалца. „Нашом културом и позориштем управљају стране фондације, министарства културе, страна министарства спољних послова", каже Љубиша Ристић. „Ми као да не бисмо имали такозвану независну сцену да их не уређују холандско министарство културе, норвешко министарство спољних послова, америчке фондације, немачке фондације. Они дају паре, то је ситно корумпирање младог света, сто, двеста евра… Биљана Србљановић је политички активиста најниже врсте, која цео свој уметнички успех дугује својим политичким понашањима. Петер Хандке на питање шта мисли о њој одговорио је само ‚NATO Hure'" (видети превод *овде*).

Али, дотична је истовремено и идол овдашње компрадорске буржоазије. Једна евроцентрична фолк певачица за њу каже: „Биљана је здраво ткиво ове раком

изроварене државе” (*овде*). „Нажалост, наша земља се дели на два дела, чак и у музици. Као и Биљана, и ја сам европска жена у Србији, зрак светлости у посељаченој Србији”, каже она (*овде*).

Управо то је слика Србије, земље која је дубоко у канџама колонијализма. Ненад Прокић у знаменитом диктуму вели: „Србија ће бити модерна, са Србима или без њих” (*овде*). Незамисливо је да у Француској неко изјави да ће Француска бити *модерна држава с Французима или без њих* . И да с таквим програмом себи приушти џипове и телохранитеље. А незамисливо је и да припадник културне елите у Француској или Шведској напише за своју земљу оно што је Миа Давид написала за своју: „Колико је ова земља одвратна!” (*овде*)

Јер, ни Француска ни Шведска нису колоније. То је разлика коју морамо да схватимо, како бисмо нашу стварност могли да мењамо. И како бисмо некако изнашли пут из живог блата који чине три наша главна зла: потлаченост, корумпираност и издаја. **<**

(Извор: **www.stanjestvari.com** . Опрема и обрада: „Нација”)

Објављено: четвртак, 8. фебруар 2018, 15:04h